

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.	Felelős szerkesztő:	Hirdetési árak egész oldal 48 K. Hivatalos hirdetések árszabály szerint. Előfizetési ár: egész évre 10 K. Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.
Szerkesztőség a Sörház-utczában 1. sz. a. az emeleten van. Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.	Dr. Br. HORVÁTH EMIL.	

Mezőgazdasági háziiparunk.

Mezőgazdasági háziiparunk tisztán azért nem lendülhetett, mert a készítményeket gyorsan értékesíteni nem lehetett. Kik foglalkoznak nálunk mezőgazdasági háziiparral? Azok a földmivesek, a kik nyáron át napszámból élnek, a kiknek télen semmi keresetük nincs, a kiket a szükség hajt, hogy még azokat a munkaalkalmakat is megbe- csüljék, a miből nem csurog, csak csepeg. És ilyen a mezőgazdasági háziipar, melyhez nem kell más, mint igen primitív kézügyes- ség, nem kell hozzá tőke, mert a nyers anyag készen van s a műhelyt egy koronából föl lehet állítani. Kapva-kapnának is rajta a dologszerető falusi családok és áldva emle- getik, a ki jobb sorsukért való szeretetből ennek az országnak térfoglalását oly lelke- sen segíti. Mit ér mégis az akció, ha a szükség-munka révén a friss kenyér nem gyorsan sül ki. Éppen erre a téli foglalko- zásra illik rá, hogy bisdat, qui cito dat, — mert az a szegény napszámos, a ki hétfőn azért font kosarat, hogy keddre betevő fa- latot adjon magának és családjának: nem raktározhatja el a mit elkészít. És ki gon- doskodik arról, hogy a munkáskéz nap- nap mellett a maga szorgalmának habár mily kevés, de bérét vegye. Senki. A háziipar tömegárú kereskedő, vállalkozó, mely bele- fekteti tőkéjét, a munkáskezet foglalkoztassa, hétszámra fizesse, nincs és nem is lesz. Ez a primitív népipar természetszerűen oly tár- gyakat gyárt, a melyek hosszabb raktá- rozásra valók. A szőlőkosárra nincs szükség télen. A gyümölcs csomagoló ládákat se veszi meg az exportőr télen, mert elő- szőr nincs pénze rá, nem is akar ráköltöni, de másodszor helye sincs rá. Már pedig a háziipar fellendülésének csak egy eszköze

lehet, hogy az azzal foglalkozók hétszámra pénzt lássanak belőle. Háziipari szövetkeze- tek nem alakulhatnak, mert a szövetkezet a tagokra új terheket ró, egy-egy községben elegendő tag se kerülne, a regie főlemész- tené a várható hasznót, de főként nem ala- kulhat meg, mert minden háziiparos minden üzletrész befektetés nélkül akar az első idő- ben háziiparból télen élni. A pauperizmus ily fokán önségélyre nem lelkesíthetők az emberek. El fog jönni e téren is a szövet-kezés ideje, mikor specialis népiparunk lessz a mai tömegtermelés helyett, mikor a házi- iparosoknak nem momentán inség-munkájuk lessz ez a téli kereset, mikor a háziipar nem oly foglalkozás lessz, mely csak egyeseket csábít, de egy-egy faluban nagy arányban bontakozik ki. Ezt segíti elő Tallián földmí- velésügyi miniszternek intézkedése.

Mint a Magyar Nemzet is közölte, a miniszter a következő nagyjelentőségű ren- deletet adta ki:

A mezőgazdasági munkás népkörök a tél folyamán előreláthatólag beálló nagyobb munka- és ezzel keresethiány csökkentésére kiváló eszközül kínálkozik a gazdasági háziipar, mely foglalkozás alatt az egyszerű kosárkötés, szalma-, sásfonás, seprűkötés és faragási tárgyak háziipar útján való előállítását érteni, amely munkával csaknem ki- zárólag a munkásnép legszegényebb rétege fog- lalkozik.

A mezőgazdasági munkásnép ilyen irányu foglalkoztatása céljából, kész vagyok megfelelő összeget rendelkezésre bocsájtani, hogy ezen összeg- ből a tél folyamán a vármegye területén házi- iparral foglalkozó munkásoktól a fogyasztásban is nagyban keresett háziipari cikkek rendeltesse- nek meg.

A megrendelt tárgyak a munkásoktól heten- ként kifizetve átvételnek és az értékesítésig be- raktározva biztosíttatnának.

A megrendelés alkalmával minták adandók, melyek szállításáról gondoskodni fogok s a bevál- tásnál ellenőriztetnek, hogy a beadott tárgyak a mintáknak éa a kívánt minőségnek megfeleljenek.

A raktározás a készítési helyen vagy vala- mely alkalmas központban történne.

A megrendelés, beváltás és raktározás ipar- kamarák és szövetkezetek, vármegyei gazdasági egyesületek, esetleg községi előjáróságok útján történhetik.

Ha a készült cikkek helybeli szükségletet nem képeznének, azok értékesítéséről vállalat útján fogok gondoskodni. Az értékesítés után befolyt összeg az államnak visszafizettetik.

Sulyt helyezek arra, — mondja a miniszter — hogy csakis a fent megjelölt gazdasági háziipari ágakból s csakis tényleg háziiparral foglalkozó mezőgazdasági munkásoktól rendeltessenek meg a tárgyak.

A megrendelt tárgyak csakis január, február és márczius havában készíthetők. Végül a miniszter a fentiek figyelembe vételével javaslatot vár, hogy a megye területén, mely községekben és milyen célokból mennyi megrendelés volna eszközölhető és hogy ezen intézkedés milyen összeget igényelne?

A miniszteri rendelet lehetővé teszi, hogy a jobb munkakereset hiányában a mezőgazdasági háziiparral foglalkozó munkásember kezébe vegye a siskót, a kukoricza csuhát, a sást, a fűzfavesszőt és a praktikus szükségletek számára minden aggo- dalom nélkül dolgozhat, mert a rendelkezésre álló hitel terhére tőle a készítményeket megveszik, raktározzák, értékesítik. Tisztán az altruizmus alapján egy népjóléti alapot létesít a miniszter, a melyet arra forgatnak, hogy a nép télen át mező- gazdasági háziipari készítményeiért a munkabért azonnal megkapja. Ez az állami akció arra is jó, hogy az a háziipari készítményeket tömegárú jel- legéhez tömegesíti, oly helyeken koncentrálja, hol az értékesítés feltételei megvannak. Ha a minisz- ternek jelentős szociális kérdését átérzik mind- azok a körök, kiknek segítése, lelkes fáradozása nél- kü a szép szándék teljes sikert nem láthat: akkor méltán van okunk az intézkedést az első nagy lépésnek tartani, hogy a nép téli egzisztenciája jövőben nem lesz oly siralmas, sokszor inséges és mihamarabb megszűnik a tél egyes vidékeket fenyegetni, hogy a pauperizmus kiválóbb sebeinek orvoslására kell egyesíteni a jobbakat. Az szereti a népet legjobban, a ki annak munkát ad, ki a becsületes munka révén jobb, gondmentes napok elé segíti őket.

TÁRCZA.

Holdvilág és Piroska.

Irta: KÓBOR TAMÁS.

Jettike napokon keresztül ült az ablak mel- lett, setétes ábrándokba merülve. Azt mondta: a feje fáj s ilyenkor nincs földi hatalom, mely őt borongásából fel tudná rázni.

Az édes anyja rá-ránézett, szólt is hozzá s a ztán felindulva hagyta magára. Jettike könnyes szemekkel bámult utána s midőn az ajtó bezáró- dott, ráfeküdt a karjára, úgy zokogott.

Végre is tenni kellett érte valamit. A szegény kis leány arcza fehér volt, mint a lilium, s halánté- kán látszottak a kék erek. Nem evett, nem aludt, egyre csak a feje fáj s ha szóltak hozzá sirásra fakadt.

Az édes anyja elébe állt s rászólt:

— Hallod-e, Jetti, vége legyen már. Azt mondom, ved ki a fejedből azt az embert, azt a ... gazembert!

Jetti kövé meredt az ijedtségtől, majd édes anyja felé nyujva karjait, szólt:

— De édes anyám, én nem tudom, kiről beszélsz!

— Hagyd el! Nagyon jól tudod, valamint én is nagyon jól tudom, mitől fáj a fejed. Gaz- ber az, s ha tudni akarod miért nem jön, hát megmondom. Kiutasítottam!

Jettike nem ismételte, hogy nem tudja kiről van szó. Némán, csüggedten maradt ülőhelyében s lehorgasztotta karjait.

Édes anyja odament hozzá s megsimogatta a haját.

— Rossz anyád voltam? Miért nem vagy őszinte hozzám?

Jetti küzdött magával, fehér arczát előntötte a vér, aztán zokogva rejtette anyja keblére.

— Hidd el mama, a fejem fáj, csak a fejem fáj!

— Nincs bizalmaid, nincs bizalmaid, — szólt anyja fájdalmasan — hát legyen ugy, ahogy akarod.

Voltaképen igen egyszerű volt az egész his-

tória, sőt nem is volt história. Doctorandus uram udvarolt és szerelmes volt, a mig doctor lett belőle. Ekkor hirtelen nagyon sok dolga akadt s nem ért rá eljönni. Amikor eljött, ideges volt, sokszor durva is. Jettike sirva szólt hozzá:

— Ernő, Ernő, maga nem szeret már.

— Hát ha ugy akarja, legyen ugy.

Ezzel ott hagyta. Egy hét mulva jött s akkor a mama megkérdezte: mi járatban van. A doktor ur kissé pikérozottan felelt, hogy ezt a kérdést nem érti. Amire a mama hátat fordított neki s azt mondta:

— Reménylem, hogy azért mégis csak eleget mondtam.

— Tökéletesen! — szólt a doktor úr, meg- hajtotta magát és ment.

Az utcán kissé felindult volt, de mégis csak azt mondta magában:

— Hála Istennek, csakhogy szabadultam.

S Jettikének azóta fáj a feje.

Nem kívánt a szegény gyermek semmit, csak nyugalmat. Félte őrizte sajtó sebé, melyben lassan elvérzett, ahogy őrizte a szíve titkát. A szíve tit- káról ugyan tudott mindenki, talán még mielőtt ő tudott róla, de még sem birt róla szólni; inkább meghalt volna, semmint szóval megtudta volna vallani hogy szeret. Zárkozottságát konokságnak kvalifikálták s ez bizonyos elkeseredést szült el- lene. Hát hogy segítsenek rajta ha nem szól, pláne tagad? Pedig segíteni kell!

Könyörgő tekintete néha kérlette őket:

— Igaz, igaz, csak ne kívánjátok, hogy szóval mondjam meg. Hát lehet ezt szóval megmondani, anélkül, hogy szégyenében elsüllyedjen az ember? Hát ti beszélnétek róla? Van-e leány a világban, aki beszélne arról, hogy ő szerelmes? Hát miért kintoztok?

Nem volt ki megértse könyörgő szembeszéd- jét, csak bosszankodtak megalkodottságán s nyug- talankodtak rohamos fonnyadásán.

— Vérszegénység, deklarálta az orvos és levegőváltozást ajánlott. Ettől megjön az étvágya.

Jettike végtelenül hálás volt az orvosnak, hogy vérszegénységet constatált és nem szívbajt.

— Hát látjátok, hogy csak a fejem fáj? — mondta a tekintetével s vidámabb lett. Úgy érezte, hogy ő most rehabilitálva van és senki sem tartja őt boldogtalan szerelmesnek.

Aztán felültették a hajóra s hajnalban meg- érkezett. Az állomáson egy didergő fiatalember, egy álmos öreg úr s egy piros arczu leány várta.

Mikor kiszállt a didergő fiatal ember eléállt, lekapta a kalapját és azt mondta:

— Én a Gyula vagyok!

Kezet nyujtott neki, az gyengéden megszorí- totta és nézett a podgyász után.

Az álmos öreg úr megveregette az arczát, hatalmasat czuppantott a száján és azt mondta:

— Csakhogy itt vagy. Nem húzol egyet a kulacsból?

A piros arczu leány pedig magához ölelte, össze-vissza csókolta és azt mondta:

— Nini Holdvilág! Majd együtt lovagolunk s aztán olyan piros lesz, mint én.

— Piroska! — szólt Jettike fáradt hangon, de mosolygott.

A másik leány erre ugy kaczagott, hogy Jettinek vele kellett kacagnia.

— Visszaadtad a kölesönt! Hát nem bánom, leszek én Piroska, te meg maradsz Holdvilágnak.

— Jó?

— Tudsz lovagolni?

— Nem.

Majd megtanítlak. Azaz Gyula majd meg- tanít, azaz még jobb lesz, ha ...

Itt megakadt, megzavarodott, aztán újból kacagva csókolta meg a Holdvilágot.

— Majd csak megtanulsz!

De Holdvilág nem hagyta annyiban.

— Mi lesz még jobb?

— Semmi, semmi! Ejnye, de különös vagy. Ezzel átkarolta, vitte a kocsihoz és fogta a gyeplőt.

— Hát a bácsi, meg a Gyula?

— Azok a másik kocsin jönnek!

Szép buzaföldeken mentek keresztül, majd széles levelű, sötétzöld veteményeken.

— Ez karalábé?

HIREK.

— **Vasúti közgyűlés.** A Szamosvölgyi vasút részvénytársaság évi rendes közgyűlése május 19-ére már összehívott.

— **A Szv. vasút igazgatósági ülése.** Április 19-én tartotta a Szv. vasút igazgatósága ülését Br. Bánffy Dezső elnöklete alatt, melyen részt vettek: Br. Jósika Sámuel, Bokros Lajos, Leitner Elek, Schandl Mihály, Gr. Wass Béla, Schöffmann Imre, Voith Gergely, Maléter Zoltán és Sterba Dezső felügyelő. Az ülés legfontosabb tárgyát az üzlet-igazgató jelentése képezte a múlt üzletéről. Eszerint összes bevétele a vasútnak volt 1904-ben 1.841,231 korona, kiadása 997,368 korona, üzleti fölösleg 843,863 korona. Az üzleti forgalom emelkedése jelentékeny, miben nagy érdeme van a vezetőségnek, élén Maléter Zoltán üzletigazgatóval. — Így míg 1891-ben 927,541 kor. összes bevétele volt a vasútnak, addig ma 1904-ben éppen kétszeresét érte el.

A kiadás pedig 1891-ben volt 892130 korona s ma pedig 997368, tehát alig emelkedett $\frac{1}{10}$ -ed részzel. Az elmúlt év folyamán 70 drb teherkocsit szereztek be. A múlt évben 2730 utassal szállított többet a vasút, mint 1903-ban s így 6.25%-kal emelkedett a személyforgalom. A teherforgalom 9292 tonnával, vagyis 3.49%-kal emelkedett s ezzel a teherforgalom az összbevételeknek több mint felét teszi ki.

— **Előléptetések.** A kolozsvári ítélőtábla elnöke Kozma József szamosujvári és Kelemen János kékesi járásbírói III. osztályu hivatalszolgákat II. osztályúvá léptette elő.

— **Városi közgyűlés.** Dés város képviselő-testülete 28-án, pénteken, délután 3 órakor közgyűlést tart, melynek tárgysorozata 45 pontból áll. Több városi alapítványról szóló kimutatás s több városi ingatlan feletti határozathozatal között szerepel egy régi szükséglet megoldásáról való javaslat, a városi főorvosnak előterjesztése a városnak jó ivóvízzel leendő ellátására. Érdeklődéssel nézünk a fontos ügy elbírálása elé, bár úgy ismerjük ezt az ügyet, hogy abban pénz nélkül határozni lehet ugyan, de a határozatot végrehajtani nem.

— **A Szamosvölgyi vasút nyugdíjgyűlése.** Április 19-én tartotta a Szamosvölgyi vasút nyugdíjválasztmánya Maléter Zoltán elnöklete alatt rendes ülését. A múlt évi zárszámadás előterjesztésével vette kezdetét az ülés, mely örömdetes eredményt mutat fel. A tagok száma 226 volt, az év folyamán nem nyugdíjaztak senkit. Nyugdíjt élveznek 13-an,

özvegyi nyugdíjat 15-ön, nevelési pótlékot 22-en, összesen 20656 korona összegben. A nyugdíjalap múlt évi forgalma ez volt: 71,875 kor. bevétel és 21,307 kor. kiadás. Így a Szvv. nyugdíjintézete az ország ilyenecélú egyletei között a tagok számára viszonyítva a legjobb. Összes vagyonállománya 622,000 korona. A vasút már 8 évi szolgálat után nyugdíjat ad, 35%-át az élvezett fizetésének, teljes nyugdíjat 36 évi szolgálat után kapnak a tisztviselők s így az államtisztviselőknél kedvezőbb ellátásban részesednek. A gyűlés egyéb tárgyai voltak: Gr. Kornis Viktor tag elhunyt feletti részvét kifejezése; négy alkalmazott nyugdíjazása. Ezek között Kádár Sándor kalauz, ki a vasút egyik legrégebbi alkalmazottja, ki 35 évi szolgálat után nyugdíjaztatott.

— **Papszentelés.** Dr. Szabó János szamosujvári gör. kath. püspök úr április hó 23-án avatta papokká egyházmegyéjének következő végzett theológusait: Bocusiu Teofil, Rednic Mihály, Péter Virgil, Murésan Pompejus, Tohătan György, Csákai Sándor, Podina Pompeius.

— **Törvényhatósági bizottsági közgyűlés.** A vármegye törvényhatósága f. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor fogja rendes tavaszi közgyűlését a vármegyház dísztermében megtartani, melynek egyik tárgyát a közigazgatási bizottságban üresedésbe jött egyik tagsági hely betöltése fogja képezni. A közgyűlés tárgysorozatát később fogják közölni.

— **Halálozás.** Egy köztisztelőben álló ur-asszony halt meg a héten, ki halálával a megye több előkelő családját borította gyászba. Özv. Kövesdi Boér Károlyné szül. galgói Rácz Mária f. hó 25-én hunyt el Désen s mélyen sujtott családja következő szomorujelentést adta ki:

Galgói Rácz Erzsébet és férje mándi Mándi Ödön s gyermekeik: Elemér, Irén, Anna, Margit; galgói Rácz Ilona és férje nyírvadai Tömpe Bertalan, mint unokahugok; özvegy galgói Rácz Miklósné bui Jékei Anna, mint sógornő; Szendrey Margit, mint unoka, a fájó szív keservével tudatják a szerető nagynéne, gyöngéd sógornő és a jószágteljes gondos nagymama özv. Kövesdi Boér Károlyné galgói Rácz Mária életének 73-ik évében 1905. évi április hó 25-én reggeli 6 órakor végelgyengülés és a halotti szentség megnyugvásteljes felvétele után történt elhunytát. A kedves halott földi maradványa folyó hó 27-én — csütörtökön — d. u. 2 és $\frac{1}{2}$ órakor fog a róm. katolika egyház szerint tartásai szerint beszenteltetni s aztán Mikeházára szállítatva, a családi sírkertben örök csendes nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent misé-áldozat folyó hó 28-án — pénteken — d. e. 9 órakor fog Désen a szent Ferenczrendiek templomában az Egek urának bemutatni, mely végtiszte-

lettételekre a rokonok és ismerősök szomorúan meghívatnak! Az örök világosság fényeskedjék neki! Dész, 1905. ápr. hó 25.

— **Elvi döntés a virilis jogról.** A m. kir. közigazgatási bizottság nagyjelentőségű elvi döntést hozott legutóbb teljes ülésében. Az aradi városi virilista-névsor ellen beadott fellebbezések tárgyalása során a közigazgatási bíróság Wekerle Sándor elnöklésével és Nagy János közigazgatási bíró előadásában kimondta, hogy a társas-czég tagjait, ha a czégük által fizetett adónak reájuk eső bányada a legtöbb adót fizetők cenzusát meghaladja, a virilis jog megilleti, s a törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai sorába fölveendő. Az elvi döntés más városoknak hasonlóan fölmerült vitás ügyeire is mérvadó.

— **Kifosztott birtokos.** Janka Ferencz vajdakamarási (Szolnok-Doboka várm.) földbirtokos a napokban bement Kolozsvárra, s itt tegnapelőtt éjjel betért egy Hunyadi-téri kávéházba mulatni. Mikor alaposan kimulatatta magát és fizetésre került a sor, rémülten vette észre, hogy több száz koronát kitevő bankótól duzzadó pénztárczája — eltűnt. Feljelentést tett a rendőrségnél, a mely a nyomozatot bevezette, de eddig minden eredmény nélkül.

— **Elzúllott ügyvéd.** Szatmár vármegye alispáni hivatala értesítette rendőrségünket, hogy kányaházai születésű és odaváló illetőségű Szentkirályi Sándor dr. ügyvéd foglalkozás és elfogadható czél nélkül az ország több helyén illetőségi községe terhére rögtöni segélyeket kér. Minthogy a szerencsétlen ügyvéd a segélygyűjtést kereselforrásnak tekintti, óva inti az alispán a hatóságokat, hogy fel ne üljenek, mert az illetékes község megtéríteni nem fogja az előlegezett segélyt.

— **Tűzoltók táncmulatsága.** A betleni önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága az egylet pénztára javára április hó 24-én a betleni Casinó termében sikerült táncmulatságot rendezett.

— **Táncszestély.** A dési általános szak- és munkásképző egylet saját pénztára javára április hó 30-án, az „Angol” szálloda nagytermében felolvasással, szavalattal és világpostával egybekötött zártkörű táncszestélyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 koroná 20 fillér. Családjegy 3 korona. Karzat I. s. sor 1 korona. II-ik sor 60 fillér. Jegyek előre válthatók: Heidt Mihály fodrász-üzletében és az egylet helyiségében Borsos-utca 11. szám. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtíznak. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Bani Lajos zenekara fogja szolgáltatni. Azon hölgy ki legtöbb levelezőlapot kap vagy elad, jutalomban részesül. A jutalmak az éjféli szünet után fognak kiosztatni. A meghívó kívánatra előmutatandó. Rendező-bizottság élén: Drab Sándor, elnök; Szilágyi Ferencz, alelnök; Papp Aurel, számvevő; Weisz Jakab, pénztárnok állanak.

— **Munkások ügyei.** A »Dési Általános Szak- és Munkásképző-Egylet« immár egy éve, hogy megalkult és a vezetőség ez alatt az idő alatt megtett minden lehető, hogy az összmunkásság érdekeit

Piroska kaczagott.

— Kis számár! Ezek dohányföldek. Még azt se tudod?

Félóra mulva hatalmas kutyaugatástól fogadva, megérkeztek a tanyára. Oszlopos, fatornáczos szép ház ajtajában egy abnormalisan kövér asszony állt és mosolygott az érkezők elé.

Holdvilág leszállt és a néni elé ment. Nem szólt ez egyebet, csak:

— Isten hozott, vár a reggeli.

Bementek az ebédlőbe. Hosszu, alacsony terem volt; berendezése egy hosszú diófaasztalból, világossárga székekből, egy pohárszékből és egy kopott fekete bőrkerevetből állott.

A reggeli azonban annál gazdagabb volt. Csokoládé, sonka, vaj, tojás, méz és mindenféle pálinka.

— Nem vagyok éhes! — szólt Holdvilág, midőn asztalhoz ültették.

A kövér néni vele szemben ült s nem szólt semmit csak mosolyogva tette elébe a csokoládét, szelt melléje egy hatalmas karaj tejes tésztát, Piroska rögtön hozzálátott, a bácsi és a fiatal ember megitták a cognacjukat s egy szempillantás alatt végeztek a csokoládéval. Holdvilág ismét azt mondta, hogy nem éhes és a kövér néni ismét szó nélkül, mosolyogva, szedte el tőle az üres csészét s rakott helyébe egy kis tojástartót.

— Egészen friss, — szólt — és Holdvilág ámulva tapasztalta, hogy ő még mindig nem éhes, de azért két üres tojás-héj van már előtte.

S midőn a reggelinek vége volt, Holdvilág összeölelkezett az öreg nénivel, átkarolta Piroskát, aki azt mondta:

— Most pihenjünk.

Fölmentek az emeletre barátságos két szobáskába nyitottak.

— Ez enyém, amaz meg a tied. De áthor-datom az ágyamat a te szobádba s együtt alszunk. Jó?

— Jó, hagyta helyben Holdvilág és nevetett. Hogy az ember nevéssen, ahhoz nem kell ok. Megmosakodott s átöltözködött.

— Most aludj, mert napközben nem szabad aludni.

Holdvilág úgy érezte, hogy ő egészen friss és nem tudna aludni. De Piroska kényszerítette, hogy feküdjék le a kerevetre, majd ő is lefekszik. Engedett, bár tudta, hogy nem fogja behunyni a szemét és két perc mulva aludt, mint a tej.

Kaczagásra ébredt, Piroska költögtötte.

— Kelj föl már, vár az uzsonna.

Elszégyelte magát, hogy aludt, holott teljesen frissnek hitte magát. Hirtelen fölkelt s ment ozsonnálni.

Az ő rejtett szivbaja egészen kiesett emlékből. Homályosan, mikor egy-egy pillanatra magára eszmélt, keresett magában valamit, az okot, amelyért ő nem tudott enni, nem tudott aludni s melyért ideküldtek. De mielőtt az emlék teljes tisztaságában megjelenhetett előtte, megcsendült a Piroska kaczagása s a jó kövér néni szóvalan mosolygással rakta teli a tányérját, minden elmúlt, mint a futó felhő.

Még asztalnál ültek, midőn a kutya haragosan ugatni kezdtek, lódobogás hallatszott a kövecses uton, majd egy vidám férfihang hangos kiáltása:

— Hé Büszke, hé Tisza! Kuss, különben közétek csördítek!

S benyitott egy fiatalember zöld vadászkalappal, kamáslisan, sarkantyusan.

— Jó napot! Jó napot! — kiáltotta. De meglátva Holdvilágot, hirtelen meghajolt s udvariasan elébe járult.

— Demjén István.

Aztán ismét vidáman, vidékies hanyagsággal s bizalmassággal kopogtatja meg Piroska kezefejét.

— Mit csinálunk ma?

Piroska elkaptá a kezét s elfordult tőle.

— Kiki a maga dolgát! — szólt durczásan.

— Gyere Holdvilág mi ketten kikocsizunk. Tudsz-e hajtani? Megtanítlak hajtani.

— Én majd lóháton kísérem önöket.

— Köszönjük szépen, de épen ellenkező irányba megyünk. — szólt Piroska csipősen.

— De mi lelte magát?

— Nem találja kissé tulbizalmasnak ezt a hangot, tisztelt Demjén úr?

— Nem találja nagyon is gyerekesnek viselkedését tisztelt kisasszony?

Piroska szeme itt már megnedvesedett.

— Maga goromba! — szólt s elkapva Holdvilág karját, magával vont.

Főnt a szobájukban Piroska leült a kerevetre s a karjára fektette az arcát. Jettike egy székre ült vele szemben s elfogultan nézegette.

— Milyen szeszélyes, — gondolta magában — ugyan kényeztettek. Majd megunta a várakozást és halkán szólt:

— Nem kocsizunk ki?

Nagy sokára kapott feleletet:

— A fejem faj.

Megint hallgattak. Megint csak Holdvilág kezdte a beszédet:

— Csináljak hideg borogatást?

— Nem.

— Tán sokat ettél?

Tagadólág rázta a fejét.

— S oly hirtelen szokott rád jönni?

— Igen.

— Gyakran?

— Gyakran.

— Verszegénység, az orvos levegőváltozást ajánlana.

Piroska akkor fölkapta a fejét s mosolyra való szájjal nézett rá. Majd hirtelen fölugorva, átnyalábolta Holdvilágot.

— Menjünk befogatok.

— De hiszen fejed fáj.

— Már elmúlt.

— Ily gyorsan?

— Nem is fáj, csak tréfáltam. Gyerünk.

A nagy szobában nem volt senki, a tornác-ozon ült a kövér néni s paszujt hámozott. Piroska nyugtalanul jártatta körül a tekintetét, kiált a tornác elé, nézett ki az utra, kémlelte a kert sötét lúgait. Mikor a kocsí előállt, odaszaladt édes anyjához, megcsókolta a kezét, az arcát s már menőfelben visszaszólt neki:

— Hát Pista hol bujkál?

minden téren előmozditsa. Így nevezetesen megkereste a város tanácsát aziránt, hogy a túlszúfolt és egészségtelen műhelyekben való dolgoztatást tiltsa be és az összes ipari helyiségekben köpőládákat állíttasson be, ami által a tüdővész terjedése némileg gátoltságok. A vasárnapi munkaszünet betartása érdekében is akciót indított az egyesület s átiratilag megkereste az illetékes hatóságot, annak szorgosabb ellenőrzése szempontjából. És ha eredmény mind-ezideig nem mutatkozik, ez csakis annak tudható be, hogy még igen sok az egyesülettől távol álló munkások száma. Az egyet helyiséget tart fenn és több mint 100 kötetből álló könyvtár — ezenkívül számos szak- és napilap — van az olvasni és tanulni vágyó munkások részére; a szórakozásra pedig dominó és sakk áll a tagok rendelkezésére. Tart felolvasó- és vitaestélyeket. Irni és olvasni nem tudók részére tanórákat ad.

— **Czigánybosszu.** Egy Széplak környékén tanyázó cigánykaraván tagjai borzasztó módon állottak bosszút Puskás János társukon, mert az egy kisebb lopás miatt feljelentette őket a bíróságnál. A feldühödt cigányok társukat a Szamosba dobták, midőn aztán szerencsésen szárazra kimászott, nagy dorongokkal agyba-főbe verték s aztán az esőben, szabad ég alatt éjjel otthagyták, ahol másnap reggelre majdnem félholtan találták meg.

— **Az állategészségügy** vármegyénkben a múlt héten következő volt: rühkór a betleni j.: Oláhnyires ló; csákgigorbói j. Aranymező ló, Csokmány ló, Nagykeresztes 2 u. ló, Réczekeresztur ló; dési j. Bálványosvárálja ló; kékesi j. Magyarborzás 2 u. ló, Oláhvásárhely ló, Szépkényerűszentmárton 2 u. ló; magyarláposi j. Domokos ló; nagyilondai j. Karulyfalva ló. Sertésvész: dési j. Szentmargita; nagyilondai j. Oláhfordorháza 2 u.; szamosujvári j. Széplak; Szamosujvár.

Irodalom.

Szolnok-Dobokavármegye földrajza. (Irta: id. Orbán Endre tantestületi elnök, áll. ig. tanító. A tantestület által 200 koronával jutalmazott pályamű. A tantestület tulajdona. Ára 50 fillér.) Végre megjelent vármegyénk földrajzi tankönyve. E kis műben szerző hosszas tanítói pályáján szerzett tapasztalatokban gazdag földrajzi ismereteit dolgozta fel 44 lapon. E mű megjelenésével e megye tanítóságának egy rég várt óhaja teljesült.

A Magyar Hirlap ujítása. Érdekes hirt közölnék velünk a fővárosból. A Magyar Hirlap 15 éves fennállásának jubeliumát azzal ünnepli, hogy

A kövér asszony rendes jóságos mosolyával egykedvűen felelt:

— Hazament.

— Pá mama! — szólt Piroska s a könnyű sandlauerre szökött. Holdvilág melleje ült, aztán a lovak közé cserdített, hogy azok riadtan vágatni kezdtek.

— Jaj! — sikoltott Holdvilág.

— Ne félj, te nem halsz meg! — felelt Piroska keserűséggel.

Bejárták a földeket keresztül-kasul. Az egyik dülön egy lovas alakot láttak.

— Pista! — szólt Piroska halkán. Tudtam, hogy nem ment haza.

A lovas alak megemelte kalapját a kocsi láttára, melyet Piroska hirtelen megállított.

Midőn a lovas közelebb ért Holdvilág azt mondta:

— Nem Demjén, hanem Gyula!

Piroska nem szólt semmit, a vállát vonogatta.

— Pista nem jött el? — kérdezte a fiatal ember.

— Nem! — felelt durván Piroska. Különben miért kérdezed azt tőlem, mi közöm neked hozzá? A fiatal ember nevetett.

— Bizonyosan megint összevesztetek. Most is, tudom, te vagy az oka. Na, ne félj semmit, holnap elhozom és kibékülhettek.

— Vidd ahová akarod, — szólt Piroska, — mit bánom én! De hát te is jobban tennéd, ha a dolgod után látnál s nem gorombáskodnál velem. A batyja kaczagva csóválta meg tollas kalapját s elvágtatott. Ők is visszafelé indultak. Rettentő hőség volt. Hazaérve Piroska ismét ledült a divánra s ott feküdt ebédig.

A szobaleány hívta őt ebédelni. Piroska nem mozdult.

— Nő gyere! — unszolta Holdvilág.

— Eredj, csak nem ebédelek.

— Miért?

— Fáj a fejem.

— Már megint?

Feljött az édes anyja is.

f. hó 17-étől kezdve független politikai iránynyal reggel helyett este jelenik meg a fővárosban s reggelre odaér minden vidéki város vagy helységbe. Együttal a világlapok mintájára egy specialitást is létesít, mely abból áll, hogy minden érdekes eseményt fényképfelvételekben ad közre. Mutatványszámot egy hétig ingyen küld bárkinek.

CSARNOK.

Miklós Jutka költeményeiből.

Valakit keresek.

I.

Ábrándok, miket csillogón szövök,
A mig merengve félálomba járok
A szürke, lármás utcázaj között
... Homályos, sejtelmes, zavaros álmok,
— Valakit keresek. Valakit várok.

II.

Kit? Nem tudom. Alaktalan alak
Akit csak sejtek, meg tán soh'se látok,
Bár körül folyják fényes sugarak,
Csodás pompázó, illatos virágok!
— Valakit keresek. Valakit várok!

Szentek.

I.

Pogány vagyok. A szentek glóriája
Hiába szórja sugarát reám!
Én tagadom, hogy lettek volna szentek
Gyarló ember volt, ember mindahány ...

II.

Egyetlen szent van az egész világon,
Akiben hisz az én pogány szívem!...
Aki előtt a fejem porba hajtom,
Mint a hívő a templom mélyiben ...

III.

Egyetlen fő van, melynek glóriáját
Vallom rajongva, hiszem igazán ...
— Téged imádlak néma áhittal,
Te szent, te martyr, édes jó Anyám ...

— Nem jössz ebédelni?

— Nem.

— Akkor Gyere le Jettike, hagyjuk magára. Jettike igen különösnek találta Piroska viselkedését.

— Szeszély, csupa szeszély! — mondta magában és rémülve tapasztalta, hogy mindent, de mindent megeszik, ami a tányérjára kerül.

Ebéd után ismét elálmosodott. Az ebédő diványára dőlt egy pillanatra s csak akkor ébredt föl, mikor néje uzsonnára költögette.

— Piroska nem jön? — kérdezte.

— Nem akar.

— Még fáj a feje? A néni szokott jóságos mosolygással szólt:

— Nem kell bántani. S újra telerakta Jettike tányérját, maga is jó étvágygyal látván hozzá.

— Most meg velem jössz a kertbe s fölolvazol nekem ebből a könyvből.

Igy telt az idő vacsoráig.

A vacsorára lejött Piroska is, szótlanul leült a székére. Midőn Holdvilág kérdezte: — Fáj még a fejed? Zavart mosolygással borult a nyakába és megcsókolta. Aztán megint olyan volt, mint máskor, sokat fecsegett s még többet kaczagott.

A pusztán hamar szakad le az éjszaka. Most még világos nappal volt s egyszerre csak csillagos lett az ég, s a szemhatáron felbukkant a hold. Hűvös, hidegre való szellő kerekedett, mely megborzosgatta a könnyű ruhás leányokat. Megcsókolták a kövér mamát, jó éjszakát kívántak a fiatal embernek, a ki a közel faluba készült egy kis duhajkodásra s fölmentek a szobájukba.

— Ne gyujtsunk gyertyát? — szólt Piroska.

Holdvilág könnyei csendesen peregetek végig az arcán, a mikor halkán föl sem tekintve sugta:

— Én tudom, hogy miért sírsz. Piroska erre görcsös zokogással a nyakába vetette magát s fuldokolva szólt:

— Jó volna meghalni, meghalni szeretnék. Mint gondos, mindeneket értő anya simogatta meg Holdvilág a zokogó gyermekfőt.

— Nem kell meghalni, sugta, levegőváltozás, csak levegőváltozás!

HIRDETÉSEK.

TARTOS SZAGTALAN

Valódi Kristoph
ténymázat
tessek kért!

AVÁLÓDI

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PADLOKRA

AZONNAL SZARAD

gyártmány
törvényesen
védlve

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a **kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja, elkerültetik.** Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét.

KAPHATÓ:

5-12

Rehák Ágostonnál, Désen.

Kollman és Keresztesnél, Beszterczen.

Haracsek Vilmosnál, Nagybányán.

= Hirdetések =

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Serház-utca 1. szám.

Arverési hirdetmény.

A czeitei gör. kath. egyház tulajdonát képező 11 hold 40 □ öl területű erdejének csernek való kihasználata **f. év május hó 3-án** Czeite községhezánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni a következő feltételek mellett:

1. Kikiáltási ár 684 kor. azaz Hatszáznyolczvannégy korona, mely kikiáltási áron alul nem adatik el.

2. A kikiáltási árnak 10%-a az árverezés napján az árverező bizottságnál letétbe helyezendő mint bánatpénz, mely összeg az utolsó részletbe fog betudódni.

3. A K. E. B. 414-905. számú határozatának 3-6 tétel számai szigoruan betartandók.

4. A terület nagyságáért árverezettető egyház semmi felelősséget nem vállal.

5. Vevő kötelezi magát a vételári összeget két részletben megfizetni. A kihasználata megkezdésekor az árverésen elért összeg (2/3) kétharmadát, a kihasználás bevégeztekor az elmaradt (1/3) egyharmadát.

6. Vevő köteles a kihasználást vagyis a cserhántást 1906. év május hó 5-ig elvégezni.

7. Árverezettető egyház kötelezi magát a vevőnek utat adni.

8. Vevő felelős a munkásai és fuvarosai által okozott károkat megfizetni.

Egyébb feltételek megtudhatók a czeitei gör. kath. egyház lelkészi hivatalánál.

Czeite, 1905. év április hó 21-én.

Andrei János,
gör. kath. lelkész.

Marzsinyán János,
gör. kath. egyházigond.
Néviró: Andrei János.

Fatömegeladási hirdetmény.

Czoptelke község határán eladjuk az üzemterv szerint kijelölt mintegy 4709 kholdon összesen 1400 m³-re becsült lábon álló fatömeget 3760 korona kikiáltási ár mellett. Bánatpénz 376 korona.

Az árverés határideje **1905. évi május hó 4-ik napjának d. e. 10 órája.**

Az árverési és szerződési feltételek alólirt egyházi gondnokságnál megtekinthetők.

A kikiáltási áron alul a jelzett fatömeget el nem adjuk, utóajánlatokat el nem fogadunk.

Czoptelkén, 1905. évi április 25-én.

A gör. kath. egyházi gondnokság képviselőtében:

Rusz László.

Kiadja a szerkesztőség.

Sz. 1087—905.

Hirdetmény.

A vallás- és közokt. minister úr az 1905. évi április hó 14-én kelt 31904. számú rendeletével a kaczkói állami elemi iskolánál a III-ik tanterem építése és kerítésre 9551 kor. 56 fill. engedélyezett.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1905. évi május hó 13-ik napjának 11 órájára** a kir. tanfelügyelőség hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtt 11 óráig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál [adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.] történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. tanfelügyelői hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Ds, 1905 április hó 20-án.

Dr. Sztáncsek Zoltán,
kir. tanfelügyelő.

Sz. 3685—CII. Szamosvölgyi vasút részvénytársaság.

HIRDETMEY.

Folyó évi május hó 18-án d. e. 9 órakor összes állomásainkon kézbesíthetlenné vált árúk, raktári fölöslegek és talált tárgyak Ds állomásunk raktár helyiségében nyilvános árverésen el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozó t. cz. közönség ezenel meghivatik.

Ds, 1905 április 21-én.

Az igazgatóság.

Plasztikai Panoptikum**a Törvényházzal szemben.**

Életnagyságu mozgó és élethű viaszfigurák és csoportok a mult és jelen legkiválóbb személyiségeit ábrázolva.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

A muzeum a legnagyobb fénytűzéssel van berendezve. Megtekinthető naponta reggel 9 órától este 10-ig fényes világítás mellett.

Számos látogatásért esedez

az igazgatóság.

Bővebb felvilágosítással szolgál a falragasz.

PÉNZ váltó nélküli betáblázásra.

Kölcsön 5¹/₂ és 6% kamat mellett kapható földbirtokokra és városi bérházakra.

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra és városi bérházakra

a következő föltételek mellett kapható:

Földbirtokra:	Városi bérházakra:
15 évi törlesztéssel 100 frt után*9 frt 70 kr.	18 évi törlesztéssel 100 frt után*9 frt 10 kr.
20 „ „ „ „ 8 „ 35 „	27 ¹ / ₂ „ „ „ „ 7 „ — „
25 „ „ „ „ 7 „ 40 „	32 „ „ „ „ 6 „ 42 „
30 „ „ „ „ 6 „ 58 „	41 „ „ „ „ 5 „ 92 „
35 „ „ „ „ 6 „ 45 „	45 „ „ „ „ 5 „ 98 „
50 „ „ „ „ 5 „ 32 „	

* Évi kamat és tőke fejében fizetendő törlesztés.

6—52

Bővebb felvilágosítás a megbízott irodájában.

Levélbeni fölvilágosításnál kéretik
20 filléres válaszbélyeget mellékelni.

Altorjai Mike Kálmán,
Ds, Kossuth Lajos-utca 33.

LENKEI LAJOS
órá és aranyműves DÉSEN, Főtér.

Raktár mindennemű fali, ébresztő, inga és zsebórákban, arany és ezüst ékszerekben.

Legfinomabb berlini szemüvegek nagy választékban kaphatók.

Mindennemű órák és ékszerek javítása műtermemben szakértelemmel, pontosan és jutányos árban eszközöltetnek.

Legmagasabb árban veszek, vagy becse-
rélek aranyat, ezüstöt, régi ékszereket.

Nagy választék china-ezüst tárgyakban
eredeti gyári ár mellett.

8—26

KÉSZ BLUZ ÉS NŐI-RUHÁK NAGY RAKTÁRA
MOSKOVICZ FERENCZ NŐI DIVAT-SZABÓ
DÉS. FŐTÉR 13. SZ.**Nagyságos Asszonyom!**

Mielőtt egy ruhát vagy egy bluzot készíttetne, ne mulassza el nagy választéku bluz és női ruha-raktáromat megtekinteni. Állandó raktárom kész **bluzokból, selyem, szövet, batiszt és zefirekből, mosó bluzok 68 krtól kezdve.**

Női ruhák készen mérték szerint divatlap után készítve, alkalmi vételutján igen szép és divatos kelméből

12 forinttól kezdve.

Nagy választék női gyászruhák és bluzokból
azok megrendelésre 8 óra alatt elkészíttetnek.

!! EGY PRÓBAMEGRENDELÉS MINDENKIT MEGGYÖZ!!

Szives pártfogását kérve, tisztelettel

Moskovicz Ferencz,
női-szabó.

3—3

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

7—30

Désen kapható: BRUGOVITZ JÓZSEF fűszerkereskedésében.